

แจ้งเดือนเภสัชกรและผู้ประกอบการร้านขายยา
เรื่อง การระบาศและการเสียชีวิตด้วยโรคไข้เลือดออก พ.ศ 2561

1. สถานการณ์โรคไข้เลือดออก

สถานการณ์โรคไข้เลือดออกของประเทศไทยในพ.ศ. 2561 ณ วันที่ 20 พฤษภาคม 2561 สะสมรวม 11,704 ราย โดยมีแนวโน้มสูงขึ้นตั้งแต่เดือนมีนาคมและพบผู้ป่วยสูงกว่าค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปีในเดือนเมษายน ผู้ป่วยไข้เลือดออกที่เสียชีวิตทั้งหมดจำนวน 18 ราย ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป 11 ราย อัตราป่วยตายในผู้ใหญ่สูงถึง 0.38 % ผู้ป่วยเสียชีวิตส่วนใหญ่มีโรคประจำตัวและภาวะเสี่ยง ได้แก่ ภาวะอ้วน 5 ราย 2. DM, HT, โรคหัวใจ 3 ราย โรคเลือด 1 ราย และอยู่ระหว่างมีประจำเดือน 1 ราย ผู้ป่วยผู้ใหญ่บางรายถูกวินิจฉัยผิดในครั้งแรกเป็น Sepsis, Gastritis, Peptic ulcer with UGIB, และใช้ไม่ทราบสาเหตุ

2. ผู้ป่วยที่ต้องสงสัยโรคไข้เลือดออก

- 2.1. เด็ก ที่มีอาการไข้เฉียบพลันและสูงลอยเกินกว่า 2 วัน อ่อนเพลีย อาจมีอาการผื่นๆ หน้าแดงๆ หรือคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง
- 2.2. ผู้ใหญ่ ที่มีอาการไข้เฉียบพลันและสูงลอยเกินกว่า 2 วัน อ่อนเพลีย กินได้น้อย หรือคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง

ต้อง แนะนำให้ผู้ป่วยไปรับการตรวจวินิจฉัยและรักษาที่โรงพยาบาลโดยเร็วที่สุด

ห้าม จ่ายยาลดไข้ประเภท NSAIDs ทั้งชนิดฉีดและรับประทาน

ติดตามสถานการณ์ ตำบลที่เป็นพื้นที่ระบาดของโรคไข้เลือดออกทุกสัปดาห์ และคู่มือ 100 วิธีปราบยุงลาย
ได้จากเว็บไซต์สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง www.thalvbd.org

แจ้งเดือนบุคลากรทางการแพทย์: การระบาดและการเสียชีวิตด้วยโรคไข้เลือดออก พ.ศ. 2561

1. สถานการณ์โรคไข้เลือดออก

สถานการณ์โรคไข้เลือดออกของประเทศไทยในพ.ศ. 2561 ณ วันที่ 20 พฤษภาคม 2561 สะสมรวม 11,704 ราย โดยมีแนวโน้มสูงขึ้นตั้งแต่เดือนมีนาคมและพบผู้ป่วยสูงกว่าค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปีในเดือนเมษายน ผู้ป่วยไข้เลือดออกที่เสียชีวิตทั้งหมดจำนวน 16 ราย ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป 11 ราย ผู้ป่วยเสียชีวิตส่วนใหญ่มีโรคประจำตัวและภาวะเสี่ยง ได้แก่ ภาวะอ้วน 5 ราย 2. DM, HT, โรคหัวใจ 3 ราย โรคเรื้อรัง 1 ราย และผู้ป่วยที่มีประวัติเคยเป็น 1 ราย ผู้ป่วยผู้ใหญ่กว่าร้อยละ 90 มีผลวินิจฉัยในครั้งแรกเป็น Sepsis, Gastritis, Peptic ulcer with UGB, และใช้ไม่ทราบสาเหตุ

2. เกณฑ์การวินิจฉัยโรคไข้เลือดออก

เด็ก	ผู้ใหญ่
<p>อาการทางคลินิก</p> <p>ไข้เฉียบพลันและสูงลอย 2-7 วัน ร่วมกับข้อใดข้อหนึ่ง</p> <ol style="list-style-type: none"> ภาวะเลือดออก Tourniquet test ฟ้าสวบก ตับโต มีกักเจ็บ หรือมีอาการปวดท้องรุนแรง มีการเปลี่ยนแปลงในระบบไหลเวียนโลหิต ได้แก่ Pulse pressure แคบ หรือมีภาวะช็อก <p>การตรวจทางห้องปฏิบัติการ</p> <ol style="list-style-type: none"> เกล็ดเลือดน้อยกว่า 100,000 ตัว/ลบ.มม. มีการเพิ่มขึ้นของ Hct มากกว่าเท่ากับร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับ Hct เดิม (hemoconcentration) หรือ มีหลักฐานการรั่วของ พลาสมา เช่น มี pleural effusion และ/หรือ ascites (จาก chest film - R lateral decubitus หรือ ultrasound) หรือ มีระดับอัลบูมินในเลือดค่า ≤ 3.5 กรัมเปอร์เซ็นต์ (ในผู้ป่วยที่มีภาวะโภชนาการปกติ) หรือ < 4 กรัมเปอร์เซ็นต์ (ในผู้ป่วยอ้วน) 	<p>อาการทางคลินิก</p> <p>ไข้เฉียบพลันและสูงลอย 2-7 วัน ร่วมกับข้อใดข้อหนึ่ง</p> <ol style="list-style-type: none"> ภาวะเลือดออก Tourniquet test ฟ้าสวบก ตับโต มีกักเจ็บ หรือมีอาการปวดท้องรุนแรง มีการเปลี่ยนแปลงในระบบไหลเวียนโลหิต ได้แก่ Pulse pressure แคบ หรือมีภาวะช็อก <p>การตรวจทางห้องปฏิบัติการ</p> <ol style="list-style-type: none"> จำนวนเกล็ดเลือดน้อยกว่าเท่ากับ 100,000 ตัว/ลบ.มม. มีการเพิ่มขึ้นของ Hct มากกว่าเท่ากับร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับ Hct เดิม (hemoconcentration) หรือ มีหลักฐานการรั่วของ พลาสมา เช่น มี pleural effusion (จาก chest film - R lateral decubitus หรือ ultrasound) หรือ มีระดับโปรตีน / อัลบูมินในเลือดค่า ≤ 3.5 กรัมเปอร์เซ็นต์ (ในผู้ป่วยที่มีภาวะโภชนาการปกติ) หรือ < 4 กรัมเปอร์เซ็นต์ (ในผู้ป่วยอ้วน) CBC มีเม็ดเลือดขาวต่ำ นิวโทรฟิลต่ำ และพบ atypical lymphocyte

3. เกณฑ์ในการรับผู้ป่วยเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาล

เด็ก	ผู้ใหญ่
<p>พบอาการแสดงข้อใดข้อหนึ่ง</p> <ol style="list-style-type: none"> อ่อนเพลียมาก กินอาหารและดื่มน้ำไม่ได้ หรืออาเจียนมาก เลือดออกมาก WBC $\leq 5,000$ เซลล์/ลบ.มม. + lymphocytosis + platelet $\leq 100,000$ เซลล์/ลบ.มม. platelet $\leq 100,000$ เซลล์/ลบ.มม. Hct เพิ่มขึ้นมากกว่า 10 - 20% จาก Hct เดิม ใช้เกณฑ์อาการไม่ดีขึ้น อ่อนเพลียมาก อาเจียนมาก หรือปวดท้องมาก มีอาการช็อกหรือ impending shock ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1. ไข้ลงและชีพจรเต้นเร็ว 2. capillary refill > 2 วินาที 3. ตัวเย็นชื้น เหงื่อออก ตัวลาย กระสับกระส่าย 4. pulse pressure ≤ 20 mmHg 	<p>พบอาการแสดงข้อใดข้อหนึ่ง</p> <ol style="list-style-type: none"> รับประทานอาหารและดื่มน้ำไม่ได้ หรืออาเจียนมาก อ่อนเพลียมาก หรือ หน้ามืด เป็นลม ภาวะเลือดออกรุนแรง เช่น อาเจียนเป็นเลือด ถ่ายเป็นเลือด มีประจำเดือนมากผิดปกติ ให้การวินิจฉัย dengue shock syndrome (DSS) ความดันโลหิตต่ำ หรือ pulse pressure แคบ ตรวจพบค่า Hct $> 45\%$ ในผู้หญิง, Hct $> 50\%$ ในผู้ชาย หรือเพิ่มขึ้น \geq ร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับ Hct เดิม จำนวนเกล็ดเลือดน้อยกว่าเท่ากับ 100,000 ตัว/ลบ.มม. ร่วมกับกินไม่ได้ อ่อนเพลีย ค่า AST หรือ ALT > 200 ยูนิท/มล. มีภาวะการทำงานบกพร่องของไต ตับ หรือ หัวใจ ชิมลง ซาเหลือง สตรีตั้งครรภ์ ผู้ป่วยอ้วนมาก (morbid obesity) ผู้ป่วยที่ไม่สามารถมาติดตามการรักษาแบบผู้ป่วยนอกได้

ที่มา: การวินิจฉัยและรักษาโรคไข้เลือดออกเด็ก ฉบับเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา มหาราชินี